

Nr 25.

Godkänd av första kammaren den 5 mars 1915.

Godkänd av andra kammaren den 5 mars 1915.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion om befogenhet för kyrkostämma att fastställa tid för sådan stämmas hållande.

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har enskild motionär hemställt, att riksdagen för sin del måtte besluta sådan ändring i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862, att den ordinarie kyrkostämma, som hålles i december månad, äger rätt att bestämma tiden för avhållande av kyrkostämmor under nästkommande år.

På den borgerliga kommunens område infördes genom lag den 13 juni 1913 i § 17 av kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet ett stadgande av innehåll, att ordinarie kommunalstämma i december må kunna beträffande de ordinarie kommunalstämmorna under nästföljande år eller någon av dem besluta, å vilken dag sådan stämma skall hållas eller, därest så ej finnes lämpligt, huruvida stämman skall utsättas till sön- eller helgdag.

Om berörda stadgande i förordningen om kommunalstyrelse på landet, i huvudsak överensstämmande med vad i Eders Kungl. Maj:ts proposition

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 14 saml. 14 häft. (Nr 25.)

nr 185, om vissa ändringar i kommunallagarna, i denna del föreslagits, yttrade vederbörande utskott vid 1913 års riksdag i sitt utlåtande med anledning av nämnda proposition följande: »Utskottet finner Kungl. Maj:ts proposition i denna del synnerligen välbetänt. Det bör enligt utskottets mening kunna icke oväsentligt underlätta de röstberättigades deltagande i stämmorna, om dessa röstberättigade själva kunna, ifall de så finna lämpligt, vid ett bestämt tillfälle, den ordinarie decemberstämman, besluta om dagar för följande års ordinarie stämmor, vare sig en eller flera; och vare sig dagarna bestämt fixeras eller endast avgöres, huruvida stämman skall hållas å sön- eller helgdag.»

Vad sålunda yttrats med avseende å förhållandena inom landskommun äger givetvis samma giltighet även på den kyrkliga kommunens område. Ett talrikt deltagande i kyrkostämmorna utgör otvivelaktigt en viktig förutsättning för att självstyrelsen inom den kyrkliga kommunen skall väl fylla sitt ändamål. Också lär, sedan kommunalstämman numera erhållit rätt att besluta om tiden för de ordinarie stämmornas hållande, en enkel konsekvens kräva, att motsvarande rätt tillerkännes även kyrkostämman.

Visserligen har mot införandet i kyrkostämmoförordningen av ett dylikt stadgande den invändningen blivit gjord, att detsamma ej skulle vara förenligt med gällande föreskrift om kyrkoherdes självskrivenhet såsom ordförande i kyrkostämman. Det skulle nämligen kunna inträffa, att kyrkoherden å en för stämman utsatt dag genom ämbetsgöromål bleve förhindrad att närvara vid stämman. Häremot torde dock med fog kunna göras gällande, att kyrkoherde utan svårighet lär kunna ordna sina ordinarie göromål så, att de ej behöva förehas å den för stämmorna på förhand utsatta tiden, och att, vad de tillfälliga ämbetsförordningarna angår, den möjligheten redan nu förefinnes, att kyrkoherde genom sådana kan bliva förhindrad att hålla stämman, då nämligen enligt gällande bestämmelser kyrkostämman skall kungöras i regel fjorton dagar före dess hållande. De fall, då olägenheter i antytt hänseende kunde vara att befara, torde med all sannolikhet bliva ganska sällsynta. I förordningen om kyrkostämman äro dessutom redan anstalter träffade för den händelse, att kyrkoherde skulle bliva förhindrad att själv hålla stämman, i det att § 8 i nämnda förordning för dylikt fall föreskriver, att stämman skall äga rum under ordförandeskap av annan prästman eller, därest ej heller sådan är att tillgå, av den församlingen må hava därtill utsett.

Riksdagen anser sålunda en ändring i kyrkostämmoförordningen i av motionären avsedd riktning önskvärd och lämplig. Dock lär icke kunna förordas, att årets sista ordinarie kyrkostämma på sätt i motionen föreslagits skulle erhålla rätt att besluta om tid för *samtliga* stämmor under följande år. Det torde nämligen icke gärna kunna förutsättas, att tidpunkten för de extra stämmorna under ett år skulle kunna på förhand beräknas i slutet av föregående år, och även i övrigt synes den parallellism, som förefinnes mellan förordningen om kommunalstyrelse på landet och förordningen om kyrkostämma, böra föranleda, att den ifrågasatta ändringen i kyrkostämmoförordningen sker i överensstämmelse med ovan berörda nyss anförda stadgande i § 17 av förordningen om kommunalstyrelse på landet. Riksdagen har på grund härav ansett, att i § 9 kyrkostämmoförordningen bör införas en bestämmelse av samma innehåll som andra stycket av § 17 förordningen om kommunalstyrelse på landet, allenast med den avvikelse, som föranledes därav, att den tredje ordinarie kyrkostämman ej, i likhet med vad som gäller för kommunalstämma, ovillkorligen behöver hållas i december månad, utan kan äga rum redan dessförinnan.

Riksdagen får sålunda tillkännagiva, att riksdagen för sin del antagit följande

Lag

om ändrad lydelse av § 9 i kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd.

Häriigenom förordnas, att § 9 i kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd erhåller följande förändrade lydelse:

§ 9.

Tre ordinarie kyrkostämmor skola årligen hållas: *den första* inom maj månads utgång för besluts fattande om föregående årets räkenskaper och förvaltning; *den andra* i oktober för bestämmande av utgifts- och inkomststat för kyrka och skola, för församlingsbibliotek samt för uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn, enligt vad i § 36 sägs; och *den tredje* inom utgången av december för debiteringslängdens granskning samt för anställande av val till de under

kyrkostämma hörande befattningar, vilka vid årets slut bliva lediga ävensom för val av revisorer.

Den tredje ordinarie kyrkostämman under året må kunna beträffande de ordinarie kyrkostämmorna under nästföljande år eller någon av dem besluta, å vilken dag sådan stämma skall hållas eller, därest så ej finnes lämpligt, huruvida stämman skall utsättas till sön- eller helgdag.

Den, vilken såsom — — — — —
— — — — — av sagda förvaltning.

Stockholm den 5 mars 1915.

Med undersåtlig vördnad.
